

суспільства, а також сприятимуть економічному зростанню, підвищенню якості життя та збереженню навколишнього середовища в Україні.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РАМКАХ КОНЦЕПЦІЇ ESG

*Кудрявцев В.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Ключовими факторами розвитку підприємницької діяльності виступають глобальна цифровізація, концепція сталого розвитку, що справляють вельми істотний вплив на форми та методи ведення підприємництва. Для підтримання конкурентоспроможності підприємницьких структур у всіх сферах економічної діяльності необхідно відслідковувати глобальні траєкторії розвитку та здійснювати інноваційні перетворення в цьому напрямі. Розвиток інноваційних напрямів підприємницької діяльності має суттєвий вплив на економіку.

Концепція ESG заснована на трьох принципах, які повною мірою відповідають парадигмі сталого розвитку:

- відповідальне ставлення до довкілля, включно з екологічною політикою компанії, мінімізацією шкідливого впливу на атмосферу, водне середовище, землю, обмеженням викидів парникових газів, ефективним управлінням відходами (E-принцип);

- відповідальне ставлення до суспільства, включно із соціальною відповідальністю перед працівниками, партнерами, клієнтами та іншими учасниками ринку, а також перед суспільством загалом, навчанням і розвитком персоналу, відмовою від дискримінації за гендерною, расовою та іншими ознаками, врахуванням демографічних змін, які відбуваються в суспільстві (S-принцип);

- підтримання високої якості управління, включно з ефективною діяльністю топ-менеджерів та адекватністю їхньої заробітної плати, наявністю обґрунтованої стратегії розвитку компанії та системи управління ризиками, підтриманням ділової репутації, захистом прав власника (G-принцип).

Концепція ESG повністю узгоджується з фундаментальними змінами, що відбуваються у сфері підприємницької діяльності. Через зміну поколінь змінюється саме ставлення до розуміння сутності та цілей підприємництва. Змінюються погляди на підприємницьку діяльність, яка з погляду міленіалів дедалі більше має соціальну спрямованість.

З точки зору міленіалів, традиційне трактування основної мети підприємництва як джерела отримання прибутку перестає бути значущою і поступається місцем таким критеріям, як надання якісних товарів і послуг, створення робочих місць, підвищення рівня життя співробітників.

Інакше кажучи, цілепокладання у сфері підприємництва стає дедалі ближчим до ESG-концепції ведення бізнесу, а результати підприємницької діяльності оцінюються не тільки на основі фінансово-економічних показників, а

й з урахуванням впливу на навколишнє середовище, працівників, суспільство загалом.

Відбуваються глобальні зміни в зовнішньому підприємницькому середовищі, що виражається у дедалі зростаючому впливі дотримання принципів ESG на різні сторони підприємництва, зокрема на залучення інвесторів, доступ до фінансових ресурсів тощо. Наразі для оцінювання компаній з погляду виконання принципів ESG розраховується безліч рейтингів. До найвідоміших належать рейтинги ESG, які складають Bloomberg, S&P Global, Dow Jones Indices, JUST Capital, MSCI, Refinitiv, CDP, ISS (Institutional Shareholder Services), Sustainalytics, FTSE Russell, FTSE4Good та інші. Кожне з рейтингових агентств складає свою власну методологію оцінювання на основі річних звітів компаній, відкритих даних, анкетування, однак відсутність єдиної методологічної бази призводить до суперечливих результатів ESG-рейтингів. Незважаючи на це, ESG-рейтинги широко використовуються в практиці міжнародного бізнесу.

Участь в ESG-рейтингу стає вельми важливою для компаній, оскільки високі позиції в цих рейтингах дають низку переваг під час виходу на міжнародні ринки, у залученні так званих відповідальних або зелених інвестицій, підвищують репутаційний рейтинг компанії. Транскордонне вуглецеве регулювання, запроваджене в Європі, висуває до українських компаній підвищені екологічні вимоги, без дотримання яких вихід на міжнародні ринки буде неможливий. У фінансовому секторі теж існують нові правила у сфері відповідальних інвестицій.

Під час проведення та використання ESG-рейтингу існує низка невирішених на даний момент проблем:

- немає єдиної методології розрахунку ESG-рейтингу, рейтингові агентства використовують власні методики розрахунку, які дають різні розбіжності в результатах, і це призводить до неоднозначного розуміння інформації про дотримання компаніями принципів ESG,

- важливим джерелом інформації при складанні ESG-рейтингів є нефінансова звітність, але на даний момент немає єдиних стандартів її складання,

- для розрахунку рейтингів також використовується загальнодоступна інформація з різних джерел, яку не завжди вдається знайти в необхідному обсязі.

Таким чином, необхідне формування науково-методологічної основи розрахунку рейтингів та інформаційної бази, що забезпечує об'єктивність цих розрахунків.

Таким чином, проведений аналіз показав, що трансформаційні ESG-зміни в українській економіці є об'єктивно необхідними умовами для підтримання та забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств як на міжнародному, так і національному рівні. Нині здебільшого лише великі компанії, що працюють на міжнародних ринках, розглядають ESG-трансформацію як стратегічний тренд свого розвитку, про що свідчить перелік

рейтингованих компаній. Однак з урахуванням глобальних тенденцій на сталий розвиток дотримання принципів ESG стане обов'язковим для всіх компаній. У зв'язку з цим українському малому та середньому бізнесу також необхідно підключитися до процесів ESG-трансформації.

ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ВОГНЕТРИВКИХ МАТЕРІАЛІВ ТА СИСТЕМ АВТОМАТИЧНОГО ВОГНЕГАСІННЯ

Нагорний М.В., к.т.н., доцент

Сумський національний аграрний університет

Токар І.І., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Горпинченко О.М., магістрант ПЦБ

Сумський національний аграрний університет

Пожежі були трагедією, що повторюється протягом всієї історії, спричиняючи значні людські жертви та матеріальні збитки. У цій ґрунтовній роботі досліджується історія масштабних пожеж, їхній вплив на будівельну практику та використання вогнестійких матеріалів у сучасних житлових будинках.

Ця робота базується на використанні статистичних даних про збитки від пожеж в Україні та світі, підкреслюється важливість сучасних методів запобігання та гасіння пожеж. В роботі обговорюється порівняння сучасних методів з класичними будівельними підходами, підкреслюється важливість використання вогнестійких матеріалів для зниження ризику виникнення пожеж у житлових будинках.

Пожежі є постійною загрозою для людської цивілізації, забираючи незліченну кількість життів і завдаючи значних матеріальних збитків протягом всієї історії. Будівельна галузь вже давно бере участь у боротьбі з пожежною небезпекою, розробляючи інноваційні стратегії та матеріали для зниження ризику виникнення пожеж у житлових будинках. У цій всеосяжній роботі досліджується історія масштабних пожеж, еволюція будівельних практик боротьби з пожежною небезпекою, поточний стан збитків від пожеж та життєво важлива роль вогнестійких матеріалів у сучасному будівництві.

Протягом всієї історії численні масштабні пожежі слугували жахливим нагадуванням про руйнівні наслідки вогню. Велика пожежа в Лондоні в 1666, пожежа в Чикаго в 1871 та пожежа на фабриці з пошиття сорочок Triangle Shirtwaist в 1911 виділяються як значні події, що призвели до суттєвих змін у будівельній практиці. Ці пожежі призвели до масових людських жертв і матеріальних збитків, що зумовило потребу в більш ефективних заходах із запобігання та гасіння пожеж.

Після цих катастрофічних пожеж міста і громади почали впроваджувати будівельні норми і правила, спрямовані на підвищення пожежної безпеки. Такі